

*Людина повинна братися за
всьяке ремесло з чистим
серцем і щирим потягом*

Айбек

МИКОЛА ІНОКЕНТІЙОВИЧ КАРТАШОВ 1878-1943?

Бібліотека Одеського національного медичного університету створена в 1903 році на особисті кошти студентів III курсу медичного факультету Новоросійського університету.

Одно з імен бібліотекарів, що зберіглося до наших часів, це КАРТАШОВ МИКОЛА ІНОКЕНТІЙОВИЧ.

Відомо, що в 1909 р. він був студентом медичного факультету Новоросійського університету і працював бібліотекаром.

Нажаль, його фото не вдалося знайти, але є власноручний завірвальний запис бібліотекара Карташова М.І. в Інвентарній книзі №1, яка зберіглася до наших днів в відділі Комплектування бібліотеки ОНМеду.

Въ оіхъ книгъ прочитавъ и перевелъ
сербскыя словъ /477/. Сираничъ.
1909 годъ.

Библіотекаръ — Карташовъ

БОРИС МАРКОВИЧ ФОНАРЬОВ

1923-1941

Першим завідуючим стаціонарної бібліотеки був призначений випускник Одеського медичного інституту, лікар-ортопед – БОРИС МАРКОВИЧ ФОНАРЬОВ. Професійний медик, який працював у клініці професора Н. К. Кефера, він вивчив наукове бібліотекознавство та бібліографію та став також професіоналом у бібліотечній справі.

Великий книголюб, він за свідченням випускника ОМІ – професора В. П. Чернюка, ще у свої студентські роки блискуче орієнтувався у фонді бібліотеки студентів-медиків, а з 1920 року він очолив цю бібліотеку.

Б. М. Фонарьов ввів у практику роботи бібліотеки десятичну кваліфікацію за таблицями Троповського. До початку сорокових років бібліотека медичного інституту являла собою вузівську бібліотеку, організовану за останнім словом бібліотечної науки того часу. І це перш за все, як зазначає В. П. Чернюк, заслуга Б. М. Фонарьова, Діяльність якого не обмежувалася рамками бібліотеки.

Б.М. Фонарьов був творцем «Довідника медичних бібліотек м. Одеси» (орієнтовно, 1934). На жаль, жодного екземпляра довідника у фондах бібліотек Одеси не зберігся. У [другому випуску «Журналу бібліотекознавства та бібліографії»](#) за 1928 рік є унікальний документ – стаття Фонарьова про складання зведеного каталогу періодики м. Одеси з медицини та суміжних з нею наукових галузей. У 1930 році на базі бібліотеки медінституту була створена наукова бібліотека, яку також очолював Б.М. Фонарьов.

Окрім поточної праці Фонарьов є автором таких видань, як- «Курорты Украины». Библиогр. указ. Сов. лит. за 1917 – 1932 гг. / Одес. гос. мед. б-ка. Сост.: Б. С. Бродский, Б. М. Фонарев. Под общ. ред. доц. А. Н. Хейфица, доц. Д. Б. Маршалковича – О., Изд. Всеукр. ин-та курортол. и бальнеологии, 1934. – 55 с.

Також в фондах бібліотеки ОНМедУ зберігається дисертація Б.М. Фонарьова :«Влияние местного грязелечения на срастание переломов костей».

Стабільний перебіг педагогічного процесу і плідна наукова діяльність співробітників Одеського медичного інституту перервалися 22 червня 1941 року. Значна частина викладачів і студентів пішла в армію, серед них і перший завідувач стаціонарної бібліотеки інституту – Борис Маркович Фонарьов.

Непоправною втратою для бібліотеки була загибель Бориса Марковича Фонарьова під час виконання ним лікарського і військового обов'язку - надання допомоги пораненим. Він загинув на теплоході "Вірменія", торпедованому фашистами в листопаді 1941 року.

Теплохід Вірменія

<https://hvylya.net/uk/reviews/205966-v-chernom-more-nashli-zatoplennyy-80-let-teplohod-armeniya>

МАРІЯ МИКОЛАЇВНА ДАНАШЕВСЬКА

1941–1953

У період окупації бібліотека продовжила працювати під керівництвом Марії Миколаївни Данашевської – досвідченого, та відданого справи бібліотечного співробітника. У зв'язку з тим, що бібліотечний фонд, в тому числі й рідкісні видання, не були вивезені, виникла небезпека знищення бібліотечних скарбів та пожеж, бомбардувань та вандалізму з боку завойовників. Співробітники бібліотеки, ризикуючи життям, зробили своєрідний подвиг, зберігши головний фонд бібліотеки.

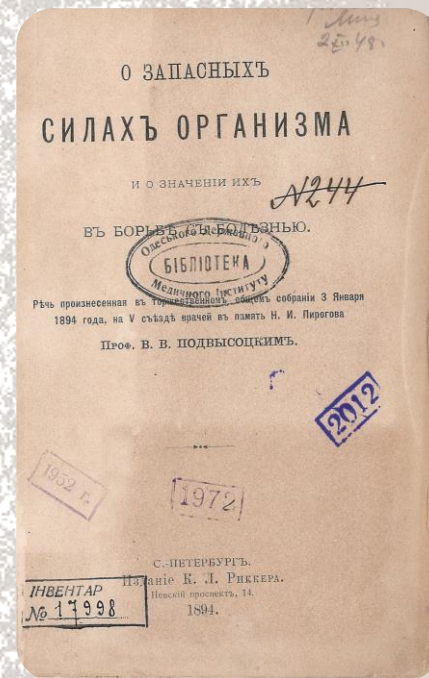
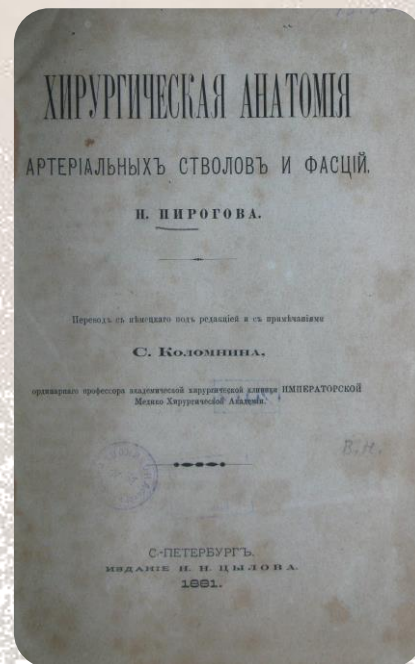
Значну його частину, вони сховали у підвалі головного корпусу інституту. Відомо, що перед війною фонд бібліотеки представляв цінні збори наукової, навчальної та навчально-методичної літератури, здатні забезпечити навчальний процес та наукову роботу в інституті, а також видання, що становлять історичний інтерес. Серед найцінніших видань: вчені записки, праці, звіти та протоколи різних Одеських товариств 70-90-х років XIX та перших десятиліть XX століття: Одеського бальнеологічного товариства, при Новоросійському університеті; комплекти журналів та газет.

Вдалося зберегти й деякі прижиттєві видання визначних діячів медицини — монографії та підручники Н. І. Пирогова, В. В. Підвисоцького, В.К. Стефанського.

У квітні 1944 року, після звільнення Одеси від фашистської окупації, відновив свою роботу Одеський медінститут і його бібліотека. В цей час бібліотекою як і раніше керувала М. Н. Данашевська. У важких умовах військового та післявоєнного часу, у холодних та погано освітлених приміщеннях, значна частина яких — підвали чи горіща, співробітники бібліотеки впорядкували фонд, обробляли та класифікували нову літературу, яка надходила безперервним потоком.

У квітні 1953 року Марія Миколаївна Данашевська звільнилася у зв'язку з важкою хворобою.

ДЕЯКІ ВИДАННЯ ВРАТПОВАНІ В РОКИ ВІЙНИ

ОЛЬГА СЕМЕНІВНА МАРЧЕНКО

1953 – 1962

З 1953 року завідуючою бібліотекою Одеського медінституту стала Ольга Семенівна Марченко - досвідчений адміністратор, прекрасний організатор, високопрофесійний спеціаліст, та ініціативний і вимогливий керівник.

Їй вдалося досягти розширення приміщень бібліотеки, результатом чого значно покращились умови праці та якість бібліотечно-бібліографічного обслуговування.

О.С.Марченко приділяла велику увагу комплектуванню фонду, особливо навчальною літературою студентів, особлива увага приділялася придбанню новинок медичної літератури.

Під її керівництвом були створені предметна загально медична та тематична картотека за основними напрямками наукових досліджень. З 1953 по 1962 рік колективу вдалося домогтися поступального розвитку всіх сторін діяльності бібліотеки та тем самим постійно надавати різноманітну дієву допомогу інституту.

Бібліотека приймала активну участь у проведенні навчально-виховної та наукової діяльності. Окрему увагу О.С. Марченко приділяла збільшенню штату працівників бібліотеки.

Ольга Семенівна Марченко читала курс медичної бібліографії для аспірантів та клінічних ординаторів. Проводились виставки, огляди літератури у студентських групах. Особливою радістю для колективу бібліотеки було відкриття студентського читального залу на 100 місць. Дещо пізніше були отримано додаткові приміщення для студентських абонементів та для філій бібліотеки у гуртожитках інституту. І все це заслуга наполегливої людини - Ольги Семенівни.

У листопаді 1962 року бібліотеку та весь колектив інституту вразила раптова смерть Ольги Семенівни Марченко - прекрасного та чуйного керівника, енергійного організатора, молодої жінки, повної енергії та творчих задумів.

У новій читальній залі наукової бібліотеки
1961 рік .

НАТАЛІЯ БОРИСІВНА ПАВЛОВА

1962-1985

У 1962 році бібліотеку очолює Н.Б. Павлова.

Під її керівництвом були впроваджені нові прогресивні форми бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування читачів. Нестандартно та ефективно проводились культурно-масові заходи. Успішну діяльність всіх бібліотечних служб, які працювали з читачами, забезпечували внутрішні відділи бібліотеки: комплектування, наукової обробки та каталогізації, книгосховища.

Широко проводився книгообмін з різноманітними бібліотеками, формувався фонд наукової періодики.

Кращі підручники, які рекомендують кафедри, купувалися з розрахунку 1:1 (один підручник на одного студента).

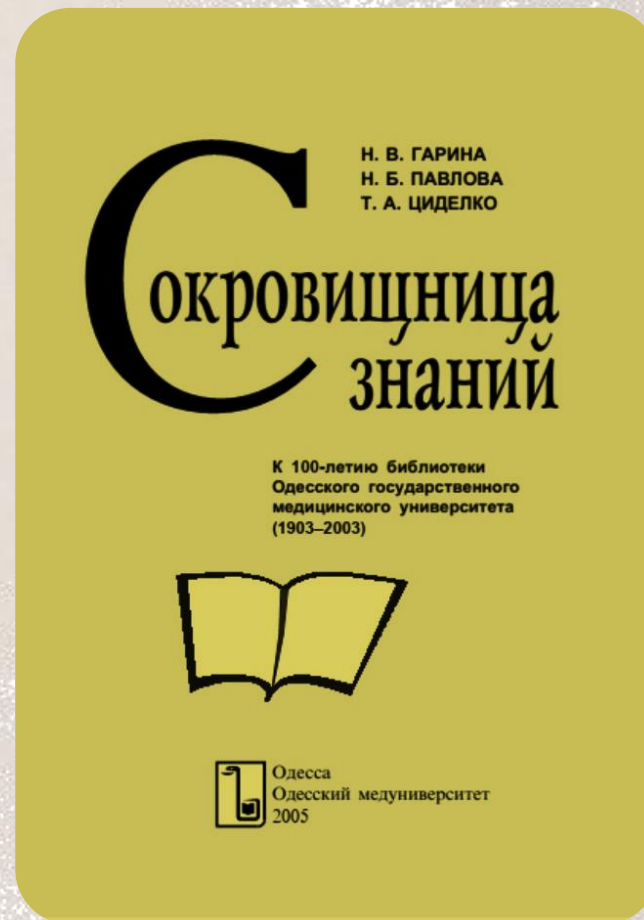
У 1974 році був відкритий відділ художньої літератури. Наталія Борисівна організувала відкриття філіалів бібліотеки при студентських гуртожитках.

В них були розміщені всі необхідні підручники, монографії, художня та суспільно-політична література, періодичні видання. Студенти могли отримувати потрібну їм літературу і в ранішні ранкові години, і в вечірній час. Це було зручно особливо для працюючих студентів.

Павлова Н.Б. сприяла удосконаленню довідково-бібліографічного апарату. Систематичний каталог бібліотеки було переведено на нову схему, створену і рекомендовану Республіканською науковою медичною бібліотекою України. Інформаційна діяльність, якої у 60-70-ті роки приділялася в країні і, відповідно, в інституті велика увага, стала одним із найважливіших напрямів роботи бібліотеки, її бібліографічного відділу.

За керівництва Наталії Борисівни Павлової к 1985 року бібліотека Одеського медичного інституту ім. Пирогова стала однією з найбільших медичних бібліотек України з фондом понад 700 000 примірників, кількістю читачів понад 10 000 осіб, щорічною книговидачою понад 600 000 примірників книжок і журналів.

З 2000 по 2003 рр. Павлова Н.Б, на той час завідувача відділом культурно-виховної роботи бібліотеки, провела майже титанічну роботу по збору історичних матеріалів про нашу бібліотеку і потім стала співавтором видання «Скарбниця знань», що присвячена 100-річному ювілею бібліотеки ОГМУ.

ЛІДІЯ ІВАНІВНА ЄПІШКІНА

1985–2002

У червні 1985 року символічний «ключ» від бібліотеки було вручена Л. І. Єпішкіною, яка відтоді стає директором бібліотеки. Лідія Іванівна Єпішкіна – висококваліфікований фахівець бібліотечної справи.

В часи керівництва Лідії Іванівни було проведено велику роботу з удосконалення довідково-бібліографічного апарату бібліотеки, забезпечення повноцінного науково-обґрунтованого комплектування фонду, запровадження інноваційних технологій та збереження кращих традицій бібліотеки. У 1986 році тут було організовано відділ суспільно-політичної літератури. Найбільшою і найрадіснішою подією тих років було отримання бібліотекою окремої триповерхової будівлі. Обладнання нового приміщення здійснювалися швидко й успішно завдяки енергії та наполегливості Л.І.Єпішкіної та колективу наукової бібліотеки. Особливо вражаючим було чітке і швидке переміщення багатотисячного фонду наукової літератури та розміщення його в суворому порядку. Це дало змогу поліпшити умови бібліотечно-бібліографічного обслуговування читачів науково-медичною, громадсько-політичною та художньою літературою.

Було поліпшено також умови зберігання більшої частини фонду наукової літератури. Комплектування бібліотеки в 1985–1991 рр. проводилося в повному обсязі за науково обґрунтованими нормами.

Приділялася значна увага впровадженню ГОСТІВ за системою СІБІД в усі бібліотечні процеси та розвитку інноваційних технологій. Уся ця робота проводилася під безпосереднім керівництвом та за участю директора бібліотеки Л. І.Єпішкіної. Був створений службовий каталог. Переведення каталогів на нові схеми класифікації та редакція АПУ.

Реорганізацію було проведено і в картотеках. Загальна предметна медична картотека статей приведена до рубрикатора світової медичної інформаційної системи MESH.

Саме Єпішкіна Л.І. започаткувала і сприяла подальшому розвитку комп'ютеризації бібліотечних процесів, та забезпечення користувачів доступом до світових інформаційних .

Нова будівля бібліотеки, 1985

Робота перших комп'ютерів в бібліотеці, 2000

НАТАЛІЯ ВІКТОРІВНА ГАРІНА

2002-

Саме під керівництвом Гаріної Наталії Вікторівни бібліотека перетворилася на сучасний інформаційний центр із [власним представництвом у всесвітній мережі](#)

Новаторській характер Гаріной Н.В., повна підтримка керівництва Університету створили належні умови для побудови і введення в дію нової Електронної студентської бібліотеки, оснащеної всіма технічними засобами. Було придбано професійне програмне забезпечення, на базі якого триває створення [Електронного каталогу](#) та започаткована електронна книговидача. Саме завдяки активній професійній діяльності Наталії Гаріної ведеться робота в межах Всеукраїнської корпоративної системи медичних бібліотек.

Наталія Вікторівна – ініціатор нововведень в роботу бібліотеки Університету сучасних елементів. Так, в 2016 році вона заснувала створення та подальше функціонування Інституціонального [Репозиторію](#) ОНМедУ, який має власний ISSN 2522-9583, та зареєстрований в DOAR (ДИРЕКТОРІЇ РЕПОЗИТОРІЇВ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ DIRECTORY OF OPEN ACCESS REPOSITORIES).

В 2020-му - створення сектору супроводу наукометричних досліджень задля здійснення належного моніторингу публікаційної активності науковців ОНМедУ в наукометричних базах даних SCOPUS I WEB OF SCIENCE.

Задля збереження раритетних видань позаминулих століть організувала створення електронної колекції перлин наукового фонду бібліотеки, шляхом оцифровізації книг 18-19 ст.

В період локдауну, пов'язаного з пандемією COVID-19, а потім і під час страшних випробувань, що їх спричинила військова агресія росії проти України, Наталія Вікторівна сприяла створенню потужного цифрового бібліотечного середовища, задля максимальній дистанційній підтримці навчального та наукового процесів університету. Разом з віддаленими послугами бібліотеки, координує надання доступів до провідних міжнародних інформаційних баз даних.

Наталія Вікторівна Гаріна приймає активну участь у роботі університету, є членом Вченої Ради, Центральної координаційно - методичної Ради, предметної циклової методичної комісії, є заступником голови профспілкової організації ОНМедУ. Також є автором багатьох бібліографічних покажчиків та наукових статей.

Комп'ютерна зала електронної студентської бібліотеки

Фонд наукової та навчальної літератури в бібліотеці студентів

Бібліотеці пощастило в тому, що всі її керівники та співробітники безмежно віддані своїй справі, щиро вірять, що бібліотека є найважливішою структурою вузу, необхідною як заслуженому професору, так і юному студенту. Їхні переконання, прагнення, їх знання, вміння працювати і бути необхідними читачам залишаються і зараз у роботі бібліотечного колективу.

Бібліотека ОНМедУ гідно пройшла 120 років, і в цьому заслуга бібліотекарів усіх поколінь.

